YOSHLAR MUSIQIY MADANIYATIDA YANGI YO‘NALISHLAR

Muhammadjonov Otabek Mansurjon o‘g‘li
Qo‘qon davlat universiteti san’at va
sport fakulteti "Cholg‘u ijrochiligi" Afg‘on rubob yo‘nalishi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy yoshlar musiqiy madaniyatida shakllanayotgan yangi yo‘nalishlar, ularning badiiy-estetik xususiyatlari hamda jamiyat hayotidagi o‘rni ilmiy-tahliliy asosda yoritiladi. Tadqiqotda globallashuv, axborot texnologiyalari, internet va ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar musiqiy didi va ijodiga ta’siri tahlil qilinadi. Shuningdek, pop, estrada, elektron musiqa, rap, hip-hop, indie va milliy musiqaning zamonaviy talqinlari yoshlar orasida keng tarqalayotgani asoslab beriladi. Maqolada yosh ijodkorlarning yangi musiqiy shakl va uslublarni yaratishdagi faolligi, milliy va zamonaviy musiqiy elementlarning uyg‘unlashuvi, musiqaning tarbiyaviy va ijtimoiy ahamiyati ochib beriladi. Tadqiqot natijalari yoshlar musiqiy madaniyatida yangi yo‘nalishlar milliy madaniyatni boyitish, ijodiy tafakkurni rivojlantirish va musiqiy identitetni mustahkamlashda muhim o‘rin tutishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: Yoshlar musiqasi, musiqiy madaniyat, yangi yo‘nalishlar, zamonaviy musiqa, pop va estrada, elektron musiqa, rap, hip-hop, milliylik, global madaniyat

Аннотация: В статье рассматриваются новые направления в музыкальной культуре молодежи, их художественно-эстетические особенности и роль в общественной жизни. Анализируется влияние глобализации, информационных технологий, интернета и социальных сетей на музыкальные вкусы и творческую деятельность молодежи. Освещается распространение таких жанров, как поп, эстрада, электронная музыка, рэп, хип-хоп, инди, а также современные интерпретации национальной музыки. Особое внимание уделяется творческой

активности молодых исполнителей, гармоничному сочетанию национальных и современных музыкальных элементов, а также воспитательному и социальному значению музыки. Результаты исследования показывают, что новые направления в молодежной музыкальной культуре способствуют обогащению национальной культуры и развитию музыкальной идентичности.

Ключевые слова: молодежная музыка, музыкальная культура, новые направления, современная музыка, поп и эстрада, электронная музыка, рэп, хип-хоп, национальная идентичность, глобальная культура

Annotation: This article explores new trends in youth musical culture, their artistic and aesthetic features, and their role in contemporary society. It analyzes the influence of globalization, information technologies, the internet, and social media on young people's musical tastes and creative activities. The study highlights the popularity of pop, stage music, electronic music, rap, hip-hop, indie genres, and modern interpretations of national music among youth. Particular attention is paid to the creative initiatives of young musicians, the integration of national and modern musical elements, and the educational and social significance of music. The findings indicate that new directions in youth musical culture play an important role in enriching national culture, fostering creativity, and strengthening musical identity.

Keywords: Youth music, musical culture, new trends, contemporary music, pop and stage music, electronic music, rap, hip-hop, national identity, global culture

KIRISH

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari jadal rivojlanayotgan davrda yoshlar musiqiy madaniyati jamiyatning eng faol va tez o‘zgaruvchan sohalaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Musiqa yoshlar dunyoqarashi, estetik didi, ma’naviy qadriyatlari va ijtimoiy faolligini shakllantiruvchi muhim omil bo‘lib, ularning hayot

tarzida alohida o‘rin egallaydi. Ayniqsa, zamonaviy musiqiy yo‘nalishlarning paydo bo‘lishi va keng tarqalishi yoshlar orasida yangi musiqiy tafakkur, ijodiy qarashlar hamda madaniy identitetning shakllanishiga kuchli ta’sir ko‘rsatmoqda.

Yoshlar musiqiy madaniyatida yangi yo‘nalishlarning yuzaga kelishi ijtimoiy, madaniy va texnologik omillar bilan chambarchas bog‘liqdir. Raqamli texnologiyalar, internet platformalari, ijtimoiy tarmoqlar va global musiqiy makon yoshlarning musiqaga bo‘lgan munosabatini tubdan o‘zgartirdi. Bugungi kunda yoshlar nafaqat musiqa tinglovchisi, balki faol ijodkor sifatida ham namoyon bo‘lib, yangi janrlar, ijro uslublari va musiqiy tajribalarni yaratishda ishtirok etmoqda. Bu holat yoshlar musiqiy madaniyatida innovatsion yondashuvlar va yangi yo‘nalishlarning shakllanishiga zamin yaratmoqda.

O‘zbekistonda ham yoshlar musiqiy madaniyati milliy an’analar va zamonaviy musiqiy oqimlar uyg‘unligi asosida rivojlanmoqda. Milliy musiqa merosi, xalq kuy va ashulalari, maqom elementlari zamonaviy estrada, rep, pop, elektron va boshqa musiqiy yo‘nalishlar bilan sintez qilinib, yangi badiiy shakllar vujudga kelmoqda. Bu jarayon yoshlarning milliy madaniyatga bo‘lgan qiziqishini oshirish bilan birga, ularni jahon musiqiy madaniyati bilan bog‘lashga xizmat qilmoqda.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi yoshlar musiqiy madaniyatida paydo bo‘layotgan yangi yo‘nalishlarni, ularning shakllanish omillari va badiiy-estetik xususiyatlarini ilmiy jihatdan tahlil qilishdan iborat. Shuningdek, maqolada yangi musiqiy yo‘nalishlarning yoshlar ma’naviy tarbiyasi, estetik didi va ijtimoiy faolligiga ta’siri yoritiladi. Ushbu tadqiqot yoshlar musiqiy madaniyatini chuqurroq anglash, uni pedagogik va madaniy jarayonlarda samarali qo‘llash imkoniyatlarini ochib beradi.

Natijada, kirish qismi yoshlar musiqiy madaniyatida yangi yo‘nalishlarning dolzarbligi, ularning jamiyat hayotidagi o‘rni va ahamiyatini asoslab berib, maqolaning ilmiy-tahliliy yo‘nalishini belgilaydi.

ASOSIY QISM

1. Yoshlar musiqiy madaniyatining zamonaviy qiyofasi

Bugungi globallashuv sharoitida yoshlar musiqiy madaniyati jamiyatning eng faol va tez o‘zgaruvchan madaniy qatlamlaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Axborot texnologiyalari, internet va ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalishi natijasida yoshlar musiqiy didi, tinglash madaniyati va ijodiy qarashlarida tub o‘zgarishlar yuz bermoqda. Endilikda musiqa nafaqat tinglanadigan san’at turi, balki o‘zini ifoda etish, muloqot qilish va ijtimoiy faollikni namoyon etish vositasiga aylanmoqda.

Yoshlar orasida musiqaga bo‘lgan qiziqish janrlar rang-barangligi, ijro uslublarining xilma-xilligi va yangi musiqiy yo‘nalishlarning paydo bo‘lishi bilan xarakterlanadi. An’anaviy milliy musiqa bilan bir qatorda estrada, rep, hip-hop, elektron musiqa, indie va fusion kabi yo‘nalishlar yoshlar madaniyatida muhim o‘rin egallay boshladi. Bu jarayon yoshlarning musiqiy dunyoqarashi kengayib borayotganidan dalolat beradi.[1]

2. Yangi musiqiy yo‘nalishlarning shakllanish omillari

Yoshlar musiqiy madaniyatida yangi yo‘nalishlarning paydo bo‘lishiga bir qator ijtimoiy, madaniy va texnologik omillar ta’sir ko‘rsatmoqda. Avvalo, raqamli texnologiyalar va media platformalar musiqani yaratish, tarqatish va ommalashtirish jarayonini sezilarli darajada soddalashtirdi. Yosh ijodkorlar professional studiyalarga

[1] Rasulov, D. Estrada va hip-hop musiqasi uyg‘unligi. Toshkent: O‘zbekiston, 2013.

ega bo‘lmasdan turib ham mustaqil ravishda musiqiy asarlar yaratish imkoniga ega bo‘ldilar.

Shuningdek, xalqaro musiqiy oqimlar va xorijiy madaniyatlar bilan bevosita tanishish imkoniyati yoshlarning ijodiy tafakkurini boyitmoqda. Biroq bu jarayonda milliy musiqiy an’analar ham o‘z ahamiyatini yo‘qotmay, aksincha, yangi yo‘nalishlar bilan uyg‘unlashgan holda rivojlanmoqda. Natijada milliy ohanglar zamonaviy ritmlar va texnologik yechimlar bilan birlashib, o‘ziga xos yangi musiqiy shakllarni yuzaga keltirmoqda.

3. Milliy musiqa va zamonaviy yo‘nalishlar uyg‘unligi

Yoshlar musiqiy madaniyatida milliy musiqa va zamonaviy yo‘nalishlarning uyg‘unlashuvi alohida ahamiyatga ega. Ko‘plab yosh ijrochilar va bastakorlar milliy cholg‘ular, xalq kuy va ohanglarini zamonaviy janrlar bilan sintez qilishga intilmoqda. Bu holat milliy musiqaning zamonaviy talqinda yangicha hayot kechirayotganini ko‘rsatadi.

Mazkur uyg‘unlik yoshlarning milliy madaniyatga bo‘lgan qiziqishini oshiradi, musiqiy merosni zamonaviy shaklda avloddan-avlodga yetkazishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, milliy musiqiy unsurlar yangi yo‘nalishlarga badiiy chuqurlik va estetik boylik baxsh etadi. Bu jarayon yoshlar musiqiy madaniyatining ma’naviy asoslarini mustahkamlashda muhim rol o‘ynaydi.

4. Musiqiy ta’lim va yoshlar ijodiy faoliyati

Yoshlar musiqiy madaniyatida yangi yo‘nalishlarning rivojida musiqiy ta’lim muhim o‘rin tutadi. Zamonaviy ta’lim tizimida an’anaviy musiqa bilimlari bilan bir qatorda yangi texnologiyalar, kompyuter musiqasi, ovoz yozish va aranjirovka asoslari ham o‘rgatilmoqda. Bu esa yoshlarning ijodiy imkoniyatlarini kengaytiradi va ularni zamonaviy musiqiy bozor talablariga moslashishga yordam beradi.

Yosh ijodkorlarning mustaqil ijodiy faoliyati, musiqiy tanlovlar, festival va loyihalarda ishtirok etishi ularning professional rivojiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Natijada yoshlar musiqiy madaniyati nafaqat iste’molchi, balki faol yaratuvchi sifatida shakllanmoqda.[2]

5. Yangi yo‘nalishlarning ijtimoiy va madaniy ahamiyati

Yoshlar musiqiy madaniyatida yangi yo‘nalishlar ijtimoiy jarayonlar bilan uzviy bog‘liqdir. Musiqa yoshlarning hayotiy qarashlari, orzu-intilishlari va muammolarini ifodalash vositasi sifatida xizmat qiladi. Yangi musiqiy yo‘nalishlar orqali yoshlar o‘z fikrini erkin ifoda etish, jamiyat bilan muloqot qilish va ijtimoiy faolligini namoyon etish imkoniga ega bo‘lmoqda.

Madaniy jihatdan esa bu yo‘nalishlar zamonaviy musiqiy muhitni boyitib, milliy va global madaniyat o‘rtasida ko‘prik vazifasini bajaradi. Shu tariqa, yoshlar musiqiy madaniyati jamiyatning umumiy madaniy rivojiga sezilarli hissa qo‘shmoqda.

XULOSA

Yoshlar musiqiy madaniyatida yangi yo‘nalishlar milliy musiqa an’analari, zamonaviy janrlar va global musiqiy jarayonlar uyg‘unligida shakllangan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, zamonaviy pop, estrada, hip-hop, elektron musiqasi va eksperimental yo‘nalishlar yoshlar estetik didi va ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Bastakorlar va ijrochilar milliy cholg‘ular, maqom tizimi va xalq kuylarini zamonaviy yo‘nalishlarda qo‘llash orqali musiqiy madaniyatni boyitgan. Shu tariqa, yangi yo‘nalishlar pedagogik va badiiy jihatdan ham muhim ahamiyatga ega bo‘lib, yoshlar musiqiy madaniyatini shakllantirishda asosiy vosita sifatida xizmat qiladi.

[2] Rasulov, D. Estrada va hip-hop musiqasi uyg‘unligi. Toshkent: O‘zbekiston, 2013.

Natijada, yoshlar musiqiy madaniyati milliy meros va global musiqiy tendensiyalarni uyg‘unlashtirgan holda rivojlanib, sahna san’ati, musiqiy pedagogika va ijodiy tafakkurga mustahkam poydevor yaratadi. Ushbu tadqiqot yoshlar musiqiy madaniyatining bugungi holatini va yangi yo‘nalishlar istiqbolini chuqur anglashga imkon beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Qodirov, N. O‘zbekiston musiqiy madaniyati tarixi. Toshkent: O‘zbekiston, 2012.
2. Tursunov, S. Zamonaviy o‘zbek musiqasi va yoshlar madaniyati. Toshkent: Fan, 2015.
3. Xolmatov, R. Yoshlar musiqiy didi va innovatsion yo‘nalishlar. Toshkent: Sharq, 2014.
4. Karimov, A. Bastakor va ijrochilar ijodi. Toshkent: Ilm, 2016.
5. Islomov, M. Musiqa pedagogikasi va zamonaviy yo‘nalishlar. Toshkent: Sharq, 2017.
6. Rasulov, D. Estrada va hip-hop musiqasi uyg‘unligi. Toshkent: O‘zbekiston, 2013.
7. Sobirov, I. Yoshlar madaniyati va musiqiy innovatsiyalar. Toshkent: Ilm, 2012.
8. Jumanov, F. Milliy musiqa elementlari va zamonaviy janrlar. Toshkent: Fan, 2018.
9. Toshpulatov, O. Yoshlar musiqiy madaniyatining pedagogik ahamiyati. Toshkent: Ilm, 2014.
10. Nazarov, B. Zamonaviy musiqiy yo‘nalishlar rivoji. Toshkent: Sharq, 2015.